

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500 —; pentru particulari Lei 400 —; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300 —. În străinătate Lei 800 —. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm Lei 6 —

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Anteproiectul de lege pentru întreprinderile de bancă. — Conferința Dlui Prim Ministru Vintilă Brătianu. — Situația. — *Cronică:* Câteva date despre producția minieră a României. Societatea marilor conducte de petrol. Societatea cooperativă „Hangga”. — Cursul Valoșilor la București. — Concurs.

Anteproiectul de lege pentru întreprinderile de bancă.

— Norme de constituire. Sistemul normativ. — (URMARE).

Preconizând sistemul normativ ca principiu de bază pentru înființarea de societăți pe acțiuni, întreprinderi comerciale și industriale, incluzive întreprinderile bancare, nu înseamnă că nu admitem și anumite excepții dela acest principiu.

Întâia excepție se referă la *societățile pe acțiuni streine*, cari vor să deschidă în țară *sucursale și filiale* pentru cari de acord cu anteproiectul admitem autorizarea de înființare să o acorde *Consiliul de miniștri*. — Înființarea de societăți streine pe teritoriul statului nu cade sub aceleași considerațiuni ca societățile naționale. — Atitudinea pe care o va lua statul român față de întreprinderile streine este expresiunea și consecința politicii generale economice pe care guvernele fărăi o adoptă în raport cu statele streine și este în strânsă legătură cu politica externă în genere. Este firesc să acordăm pe acest teren guvernelor o mai largă și elastică posibilitate de apreciere și pentru înființarea societăților streine.

Considerând că în politica externă este angajat întreg guvernul, este logic, ca autorizația să o acorde Consiliul de miniștri. Pe de altă parte Consiliul de miniștri este mai sigură garanție contra tra-

ficurților de influență și altor abuzuri — atât de obișnuite la acordarea multor feluri de „permisuri”.

Codul com. ard. nu cunoaște autorizația nici pentru societățile streine. Se mulțumește numai să înscrie anumite garanții speciale între cari cele mai însemnate sunt: indicarea capitalului destinat întreprinderilor din țară și ca aceel capital să fie de fapt în țară, apoi supunerea jurisdicțiunii instanțelor judiciare din țară și ca condiție de înființare se mai cere ca statul pe teritoriul căreia funcționează întreprinderea centrală să stea pe baza principiului de reciprocitate, (Art. 210—217 cod. com. ard.) Art. 244 din codul comercial român a legiferat încă în 1887 sistemul concesiunii pentru societățile streine.

Dl. Dr. P. Porușiu în studiul amintit ne arată că Austria, Danemarca, Italia, Polonia, Cehoslovacia au adoptat sistemul concesiunii pentru societățile streine, întreprinderi de bancă. Este rațional, ca aceste state cari au legiferat sistemul concesiunii pentru societățile lor proprii, să prefindă autorizarea și pentru societățile streine, neputând acorda privilegii acestor din urmă.

A doua excepție ce admitem cu privire la sistemul normativ o formează întreprinderile statului cu caracter economic și cari se comercializează în conformitate cu prevederile legii Nr. 129 din 1924 (Legea privitoare la comercializarea și controlul întreprinderilor economice ale statului). Aceste întreprinderi sunt după menționata lege de două categorii: întreprinderi chemate a îndeplini servicii publice importante, cum sunt

C. F. R., P. T. T., sau acele întreprinderi cari formează obiectul unui monopol de stat (de ex. R. M. S.) și acele cari interesează direct apărarea națională (de ex. Pirotehnia și Pulberăria armatei și a.) A doua categorie o formează întreprinderile cu caracter pur comercial, al căror obiect este proprietatea statului, cum sunt de pildă: exploatarea miniere și metalurgice, navigațiunea fluvială și maritimă, exploatarea generatorilor de energie: cărbuni, petrol, gaz metan, etc.

Este foarte natural ca acest soi de întreprinderi să se înființeze și să funcționeze pe lângă directa ingerință și supraveghere a puterii executive, — după normele speciale prevăzute în legea comercializării. Chestiunea dacă comercializarea sau administrarea în regie proprie este mai rentabilă nu intră în cadrele studiului de față.

Dacă din considerațiuni de ordin general nu admitem ingerința statului în formă de autorizație la constituirea societăților anonime pe acțiuni, incluzive întreprinderile bancare, în schimb recunoaștem, că creditorii și acționarii atât la societățile anonime în genere, cât și în special la întreprinderile bancare, reclamă o ocrotire mai efectivă din partea statului decât acea pe care o acordă normele codurilor în vigoare, cari sunt învechite și nu mai corespund necesităților vieții economice moderne.

În acest scop suntem de părere să se amplifice și să se intensifice acele garanții, sau cautele legale, cari constituiesc sistemul normativ la înființarea de noi societăți pe acțiuni.

Este evident că pentru întreprinderile bancare vor trebui statornicite garanții, speciale, în conformitate cu caracterul specific al acestor întreprinderi și îndeosebi în urma facultății acestor întreprinderi de a primi depuneri spre fructificare.

Anteproiectul și în această privință este mană: construind garanția principală la întreprinderile bancare în forma autorizațiunii, neglijează cu totul celelalte garanții legale, în mare parte comune cu celelalte întreprinderi comerciale și industriale. — Așară de autorizația Consiliului bancar mai reglementează „Cauțiunea pentru garantarea legii” și fixează

un capital social minimal, precum am rezumat în articolul precedent.

Cauțiunea aceasta este consecința autorizației și a dreptului de control exercitat de Consiliul bancar și în sistemul normativ nu prea are rost. Este daunator pentru viața bancară, ca 10% din capital să rămână imobilizate până la lichidarea băncii, — și dacă se micșorează prin amenzi, cota să fie imediat întregită. Diferitele amenzi ce se pot impune băncilor de către Tribunal, pot fi acoperite foarte ușor de bancă și nu este lipsă să rămână din acest motiv neutilizată a zecea parte din capitalul social.

Suntem însă de acord cu anteproiectul în ce privește stabilirea unui capital minimal la întreprinderile bancare. Vedem o garanție reală în acest capital minimal contra înmulțirii institutelor bancare fără necesități economice reale.

Capitalul mai mare este mai menit să servească interesele generale de credit public și oferă garanție mai efectivă și pentru deponenți și creditorii.

Este bună și dispoziția ca capitalul să fie pe deplin vărsat chiar la constituire. Ar fi de dorit să se indice și locul unde se pot face acestea vărsăminte. Nu ar trebui însă ca vărsămintele să se facă în mod obligator la caserile publice, cari administrează aceste sume aproape fără dobânzi. — Banca Națională și sucursalele ei ar fi mai potrivite.

Nu vedem însă motive reale ca băncile în privința capitalului social minimal să fie împărțite în diferite categorii: Bănci din București și bănci din provincie, apoi bănci cu dreptul de a primi depuneri spre fructificare și bănci cari nu au acest drept. Nu credem că e norocos să legiferăm condițiuni speciale pentru capitală. Unitatea și omogenitatea vieții economice-financiare pe întreg teritoriul țării reclamă norme unitare pentru toate instituțiunile financiare. Selecționarea și aici o va face cu mai bun efect libera concurență.

Noțiunea de „bancă” implică și facultatea de a primi depuneri spre fructificare. În deosebi în Ardeal toate băncile sunt adevărate „Casse de păstrare”. Din depuneri se alimentează în mare parte și creditul public și privat. Dacă le iei băncilor aceasta facultate, nu mai au rost economic real.

Suntem apoi cu toată convingerea contra acelei dispozițiuni a anteproiectului, care prevede în art. 50, că „Băncile existente care nu au capitalul prevăzut de art. 14 trebuie să-l mărească sau să fuzioneze cu altele până la 31 Dec. 1932“. Aceasta dispoziție lovește în drepturi câștigate și pare a urmări acapararea băncilor locale și provinciale de către băncile mari din capitală. Pentru acest scop ascuns a produs anteproiectul indignare și protestare unanimă în toate cercurile bancare din ținuturile alipite.

S'a arătat de presa de specialitate (a se vedea „Consum“ dela 1 Ianuarie 1928), că în părțile ardelene și bănățene de prezent funcționează 380 bănci locale și regionale cu un capital mai mic de 5.000.000 Lei și cari toate se ocupă cu primirea depunerilor spre fructificare. Aceste 380 de bănci cari la sfârșitul anului 1926 dispuneau de un stoc total de 771.000.000 Lei, ar urma să dispară prin lichidare sau prin contopire cu alte bănci.

S'a gândit autorul anteproiectului la rolul covârșitor pe care aceste bănci îl au de decenii în viața economică a diferitelor regiuni din ținuturile alipite? S'a gândit apoi la soarta atâtor funcționari de bancă, cari nu vor putea fi primiți toți de către nouile bănci fuzionate resp. de băncile acaparatoare și vor rămânea pe drumuri? Se va desorganiza în felul acesta pe multă vreme întreg creditul public în aceste părți.

În această chestiune „Solidaritatea“ este chemată în primul rând să-și spună cuvântul.

Noua lege bancară nu poate să aibe efect retroactiv asupra băncilor în ființă, cari au corespuns unor necesități reale și prin funcționarea lor îndelungată și-au câștigat dreptul la existență. Acest drept nu li se poate lua de legiuitor nici direct nici indirect.

Este apoi discutabil, dacă nu e mai consult să se mențină și pe viitor aceste bănci și să se încurajeze, dat fiind că fundatorii, administratorii și funcționarii acestor mici institute financiare cunosc toate referințele și lipsurile locale.

E mai practic și mai puțin costisitor și pentru fărânamea noastră, dacă nu trebuie să alerge în depărtări mari după împrumuturi. — Din acest punct de vedere băncile locale provinciale sunt necesare

și nu se pot desființa fără a se cugeta serios la înlocuirea lor prin alte organizațiuni asemănătoare cum sunt de pildă cooperativele. Practica de până acum a dovedit însă că pot să existe foarte bine atât cooperativele, cât și băncile mici populare. Privitor la rolul economic financiar al băncilor locale și regionale din ținuturile ardelene trimitem la articolul „Băncile noastre locale și regionale“ din Nrul 22 dela 2 Iunie a. c. al acestei reviste, scris cu mult simț practic și cu vederi largi de DI I. N. Bratu.

Suntem prin urmare de părerea, ca limita inferioară la capitalul social să se fixeze numai la băncile noi ce se vor înființa. Dacă băncile existente nu vor putea ținea pas cu evoluția economică și așa vor dispărea cu timpul fie prin fuzionare, fie prin transformare în cooperative. Aceasta operație trebuie lăsată însă în sarcina liberei concurențe, nu este necesar ca legiuitorul să intervină în acest scop cu dispoziții drastice, nejuridice și antisociale.

Este firesc că la celelalte întreprinderi comerciale și industriale societăți anonime pe acțiuni nu se poate fixa o limită inferioară la capitalul social. Suma capitalului social depinde de obiectul întreprinderii, care prezintă nenumărate forme și variațiuni și astfel fixarea unei limite ar fi și o imposibilitate legislativă.

La înființarea de societăți anonime în genere credem că ar trebui să se legitimizeze următoarele garanții legale, mai principale, cari să formeze laolaltă sistemul normativ și cari împreună cu garanțiile prevăzute pentru normala funcționare, să servească interesele creditorilor și acționarilor contra fondatorilor și administratorilor necinstiți:

Prospectul de fondare, sau actul constitutiv, — în cazul când societatea o înființează un număr redus de fondatori fără subscripții publice, — să fie redactate în formă autentică.

Pentru înăsprirea răspunderilor ar fi de dorit să se fixeze un număr minimal de fondatori; de pildă acest număr ar putea fi de șapte, egal cu acela al acționarilor, cari pot constitui societatea pe acțiuni în mod legal.

Să se prevadă obligativitatea publicării acestui prospect în „Monitorul Oficial“ sau în publicația oficială locală

(de ex. în Ardeal în „Buletinul Justiției“). Prospectul de înființare de bănci să se publice și în revista „Asociației Băncilor Române“ și în revista organizației băncilor din finutul unde se înființează banca (de ex. în „Revista Economică“ pentru Ardeal ca organ de publicațiuni al Solidarității).

Înainte de publicare prospectul să se depună la Tribunalul competent.

Prospectul de fondare, în afară de indicațiunile indispensabile cum sunt: capitalul social, valoarea nominală a acțiunilor, obiectul întreprinderii, durata subscripțiilor etc., să cuprindă valoarea *aporturilor pe cari fondatorii sau alții vor să le aducă în societate*, precum și toate *avantagiile asigurate fondatorilor sau altora* care însă nu pot consista decât din o procentualitate a venitului net ce va realiza societatea.

Cele mai multe abuzuri se comit în jurul acestor aporturi, cari se supra-evaluează („fondări calificate“) și în jurul avantajilor de tot felul, care sunt menite să aducă beneficii însemnate fondatorilor necinstiți în dauna societății și respective a acționarilor. — Să se arate toate datele pe care se bazează evaluarea aporturilor. Subscrierea acțiunilor să se facă în formă autentică la Tribunal sau la notarii publici.

Sancțiunile contra fondatorilor necinstiți sunt civile și penale. Ca sancțiune civilă să se prevadă răspunderea solidară a fondatorilor față de subscriitorii de acțiuni și moștenitorii acestora pentru sumele vărsate până la descărcarea de către adunarea generală de constituire.

Fondatorii să supoarte singuri cheltuielile de fondare în cazul când societatea nu ar lua ființă — indiferent de cauză, fără a putea arunca o parte a acestor cheltuieli asupra subscriitorilor (așa prevede și cod. com. român în art. 127).

Sancțiunile penale trebuiesc înăsprite. Supraevaluările și orice act al fondatorilor, care după aprecierea justiției este apt a induce în eroare pe subscriitori, să se califice și să se pedepsească ca escrocherie. Sancțiunile penale prevăzute de codurile comerciale existente nu au produs efectul dorit în practică. E mai consult ca codul comercial resp. legea societăților anonime să conțină numai răspunderile civile, iar sancțiunile penale să fie codificate în noul cod penal.

Adunarea generală se poate convoca numai cu autorizația Tribunalului care mai înainte constată că normele privitoare la prospectul de fondare și la subscrieri au fost respectate și că întreg capitalul a fost subscris.

Adunarea generală să fie prezidată totdeauna de un judecător delegat de Tribunal, așa precum prevede codul comercial german și anteproiectul codului com. maghiar.

Valoarea aporturilor și avantajile asigurate fondatorilor și altor persoane, precum și valoarea nominală și numărul obligațiunilor de preferință și avantajile ce asigură aceste obligațiuni posesorilor, trebuie să fie stabilite de către adunarea generală constitutivă în baza avizului experților denumiți de Tribunal. Atât valoarea aporturilor, cât și avantajile și obligațiunile de preferință trebuie cuprinse în statute, contrariu să nu fie opozabile societății.

Membrii consiliului de administrație și censorii aleși de adunarea generală constitutivă să fie solidar răspunzători pentru exactitatea subscrierilor, evaluării aporturilor și a tuturor actelor, cari au servit la înființarea societății.

Înainte de constituire aceasta răspundere o au fondatorii. Dat fiind că în practică primii administratori se aleg dintre fondatori, e firesc ca răspunderea acestora să treacă asupra primului consiliu de administrație și asupra censorilor. Răspunderea aceasta implică obligațiunea acestora de a controla toate actele de fondare înainte de a cere înregistrarea societății la Tribunal.

Să se prevadă de lege, că censorii la toate societățile anonime, iar la institutele bancare și un număr al membrilor consiliului de administrație nu pot să fie decât oameni de specialitate cu pregătiri comerciale.

La fixarea numărului acestor administratori cu pregătire specială se va avea în vedere în urma unor constatări statistice numărul contabililor disponibili din țară. Aceasta măsură ar curma situația absurdă de azi, când mare parte din membrii din consiliile de administrație la societățile anonime sunt numai sinecuriști, ceea ce constituie o piedecă reală în dezvoltarea acestor societăți și în genere în calea progresului economic național.

Prezența oamenilor de specialitate este o garanție contra pierderilor numeroase și însemnate cauzate de nepriceperea administratorilor și a censorilor. În sistemul actual rolul censorilor este numai aparent și formal.

Să nu scăpăm din vedere nici proporțiile pe cari le va lua educația în școlile noastre comerciale în urma dispoziției preconizate. Este sigur că în 10—15 ani vom avea un număr suficient de absolvenți ai școalelor superioare de comerț, cari ne vor da contingentul necesar censorilor și membrilor în consiliile de administrație la societățile pe acțiuni.

Legea trebuie să indice ce trebuie să conțină statutele, pe cari le acceptă adunarea generală constitutivă.

Legea să fixeze termenul în care capitalul social trebuie să fie pe deplin vărsat. Acest termen nu poate să cadă înainte de adunarea generală constitutivă.

Odată capitalul social pe deplin vărsat, directorul sau directorii societății vor prezenta Tribunalului statutele și procesul verbal de constituirea societății.

Tribunalul va verifica cu ajutorul experților oficiali și în prezența reprezentantului ministerului public, toată procedura de fondare și constituire și dacă va constata că normele legale au fost respectate, va da autorizația pentru înscrierea societății în registrul firmelor. — Contra deciziei de autorizare ori care acționar, precum și ministerul public au drept de recurs la Curtea de apel. Când decizia de autorizare a rămas definitivă Tribunalul dispune din oficiu înscrierea societății în registrul firmelor sociale.

Înregistrarea are caracter constitutiv. Înainte de înregistrare societatea se consideră de inexistentă. Până la înregistrare sunt solidar răspunzători toți aceia cari au contractat obligațiuni în numele societății.

Codul com. ard. în art. 160 prevede ca act constitutiv și publicarea societății.

Nu aflăm de necesar ca aceasta publicare — care este numai formală și nu se citește de public — să fie calificată ca act constitutiv. Publicarea poate fi ordonată de lege, dar fără sancțiuni, fiindcă publicarea o vor face conducătorii în presa de zi chiar în interesul societății.

Dr. Ioachim Tolciu, avocat în Cluj.

(Va urma).

Conferința Dlui Prim Ministru Vintilă Brățianu.

Ținută în 24 Iulie 1928 dela Institutul economic românesc.

Se arată ca cauze ale deprecierei Leului:

a) Cele de ordin economic izvorâte din starea complet sdruncinată a țării în urma ocupației străine, și ca urmare lipsa totală de producțiune și importul mare ce era absolut necesar în acele împrejurări;

b) Cele de ordin financiar create de sarcinile războiului, de convertirea monedelor depreciate din teritoriile alipite, de o politică financiară nu prea hotărâtă și angajamente prea mari.

Iar pentru remedierea acestora s'a afirmat că s'au luat următoarele măsuri:

a) Reluarea producțiunii;

b) Oprirea inflațiunii;

c) Restabilirea creditului în afară și echilibrarea bugetului;

d) Organizarea serviciilor statului.

Aceste lucrări s'au împlinit între anii 1922—27 (numită perioadă de pregătire) refuzând în acest interval de a încerca aranjarea problemelor momentane. Cu deosebire s'a combătut stabilizarea în timpul când Leul era foarte depreciat (1500 Lei Lira sterlină).

În ultimii doi ani reușind să avem o monedă aproape stabilă, problema stabilizării a devenit și la noi actuală.

Ce aspecte a prezentat problema monetară în diferitele țări?

Unele au făcut revalorizare completă, fiindu-le moneda puțin depreciată ex: Anglia, Elveția.

Altele cu monedă complet depreciată ca Germania, Polonia, Austria, Ungaria, și-au creat o nouă monedă.

Iar a treia categorie între care cădem și noi au căutat să creeze monedei lor o stabilitate la început de fapt și apoi legală.

Firese era să mergem înainte, treptat până la revalorizarea completă, dar pentru aceasta ne-ăr fi trebuit două condiții:

1. Siguranță absolută pe un termen mai lung; și

2. Să găsești între granițele țării condițiunile prielnice necesare dezvoltării.

Noi condițiunile de stabilizare le avem, dar problema depinde și de o latură externă, anume: *Creditul extern*. Înainte de războiu România mică se bucura de reputație bună pe piețele externe, având regim economic fix. Nu o putem spune aceasta despre România mare, cari trecând prin transformări mari nu a putut oferi destulă siguranță capitalului străin. Din cauza aceasta stabilitatea monetară și deci a transacțiilor internaționale este absolut necesară. Asupra acestui lucru sunt de acord toate partidele politice din țară.

Solidarizarea internațională pentru refacerea Europei s'a manifestat prin aceea că atât Liga Națiunilor, cât și marile bănci de emisiune au dat sprijin tuturor statelor spre a se reface, dacă au dat dovadă de condițiuni bune.

În privința aceasta putem deosebi următoarele categorii de state:

1. Franța care s'a refăcut prin propriile ei mijloace.

2. Statele refăcute numai prin ajutorul Ligei Națiunilor acceptând adevărată tutela ex: Ungaria, Austria, Polonia, România deasemenea a făcut apel la Liga Națiunilor. Cum însă asupra condițiilor nu a putut obține lămuriri precise, ca stat liber nu a putut lua asupra-și îndatoriri egale cu tutela.

Și Portugalia, punându-i-se condițiuni nepotrivite a refuzat sprijinul Ligei Națiunilor.

3. State cari au și aport.

România nu poate face numai cu mijloacele sale proprii stabilizarea, având însă aport, a omis Liga Națiunilor, căutând sprijinul direct al băncilor de emisiune.

Și ne-a și reușit să ne asigurăm această solidarizare prin ajutorul băncii Franței, dovedind că creditul nostru extern este bun.

Să vedem acuma de ce avem nevoie de ajutor? Slăbind organismul statului a încetat funcționarea normală a institutului de emisiune. Noul provincii, rupte complet de Budapesta, Viena, Moscova, au trebuit să fie alimentate de Banca Națională. A trebuit să acorde credite ipotecare, industriale cooperativelor etc.

De aceste sarcini ce a imobilizat Banca Națională trebuie debarasată.

Banca Națională are acoperire monetară de 250 mil. Ⓞ nouă — fiind fără agricolă — ne trebuie o acoperire de 35%. Circulația fiduciară ne este de 21 miliarde = 750 mil. Ⓞ. Pentru emisiunea existentă avem acoperire. Piața având nevoie de bancnote în valoare de 1 1/2 miliard Ⓞ, ne-ar mai trebui acoperire pentru restul de 750 mil. Ⓞ, cari ar fi să se emită treptat, pentru a nu congestiona piața.

Pentru ca reușita acestei operațiuni să fie garantată trebuie să îndeplinim două condițiuni.

Să avem buget echilibrat, ca statul să nu fie avizat la fondurile Băncii Naționale și

să avem fonduri de rulment pentru tezaur, regia monopolului și C. F. R. În lipsa fondurilor aceste instituțiuni nu pot funcționa normal.

Deci noi avem lipsă de:

Un împrumut de stabilizare și de

Un împrumut de înzestrare.

Acestea mi s'au asigurat din partea Băncii Franței și Consorțiului Blair.

Pe lângă aranjamentele externe, va mai trebui să luăm anume dispozițiuni de ordin intern cu privire la funcționarea Băncii Naționale și la controlul mai

strict al serviciilor publice, pentru a asigura definitiv echilibrul bugetului. Încă în expunerea de motive a bugetului din toamna anului 1925 s'a amintit de stabilizare. Nu s'a putut ataca din diferite motive. În 1926 a fost schimbare de guvern. În 1927 a decedat regretatul rege Ferdinand, evenimente cari au pus piedecă stabilizării. În Ian. 1928 fiindu-ne terenul liber de orice piedeci ne-am pus pe lucru. Și dacă nu s'a putut termina complet operațiunea până în luna Iunie crt., așa cum a fost programul, cauzele sunt diferite. Discreditul țării a pornit parte dela vrăjmași externi, parte de „români inconștienți“, adică inconștienți de aceia, că nu și-au dat seama de relele ce au cauzat țării prin ținuta lor.

Astfel stabilizarea o vom avea abia în Septembrie, Octombrie.

Până atunci însă piața având nevoi foarte urgente s'au luat unele dispozițiuni cari vor fi supuse sesiunii extraordinare a parlamentului convocat pentru 26 crt. Asupra acestora vom reveni după ce ele vor fi dezbătute în parlament.

De încheiere se constată, că s'a refăcut totul ce am avut. Ceeace am avut însă numai corespunde pentru nevoile actuale. Opera de stabilizare deschide porțile nouilor terenuri de activitate, urmând după aceasta, operațiile temeinice pentru a căror dezvoltare se vor găsi mijloace.

Situația.

Cu Consiliul de Miniștrii de azi s'a încheiat prima perioadă a zvârcolirilor din jurul tratatului de stabilizare. De acuma suntem în plină vacanță. Rezultatul pentru noi a acestor aporturi de 7 luni de zile este că ne-am câștigat bunăvoința străinătății, în afară de Germania — și că ne-am ales cu îndrumări și sfaturi părintești din partea experților francezi. Ca contravaloare a acestor câștiguri morale noi am trebuit să plătim în aur: Datoriile de războiu din Franța, rentele dinainte de războiu din Franța, Elveția, Belgia, Anglia. Și ca binevoitorii străini să fie mai siguri pe rezultatele obținute am fost siliți, ca în mijlocul acestor călduri grozave să convocăm corpurile legiuitoare în sesiune extraordinară pentru ratificarea obligațiunilor luate de dânsii, fiecare creditor al nostru a obținut maximul închipuibil din ce avea să ia, ba cei mai mult cu ocaziunea desbaterilor parlamentare în declarațiunile făcute de partidele politice sași și șvabii ne-au sfătuit să ne înțelegem și cu Germania, iar ungurii au condiționat recunoașterea împrumutului de stabilizare de rezolvarea doleanțelor lor minoritare și culturale.

Cu privire la tratativele cu Germania s'au luat dispozițiuni foarte precise și studiate pentru reluarea lor, iar cât privește minoritățile în Consiliul de Miniștrii de azi Dl Ministru președinte a rugat comisiunea mi-

noritãþior sã lucreze și în decursul vacanþei, ca aceastã problemã sã fie cât mai grabnic rezolvitã.

Acestea sunt angajamentele luate de noi. Sã vedem acuma, cari ne sunt avantajile. Deocamdatã nimic pipãibil. Despre avãns nimic sigur, asemenea nici în legãturã cu spargerea plafonului nu se știe nimica. Cum Dl Prim-ministru pleacã zilele acestea la cu greu se vor putea înfãptui lucrãri așa de importante în absenþa Dsale.

Cu toate acestea țara a fãcut un pas enorm înainte. S'a recunoscut de cãtrã conducere cã viața economicã și financiarã este abnormalã. Banca Naționalã este încãrcatã de fel de fel de conturi aproape imobile, administraþile și exploãtãrile statului sunt lipsite total de fondul de rulment, iar piața este seacã. Toate acestea le poate vindeca numai împrumutul extern, care trebuie încheiat înaintea decretãrii stabilizãrii.

Ca prim pas ce se va face va fi debarasarea Bãncii Naționale de cãtre operaþiunile cari nu cad în sfera ei de activitate. Unele ziare au publicat știrea, cã se trateazã cu Banca Italianã Romãnã un împrumut pe 6 luni de 12 milioane Dolari. Se prea poate ca acest împrumut sã fie solicitat pentru ușurarea Bãncii Naționale, sau sã fie chiar o parte din avansul votat de corpurile legiuitoare.

Guvernul are încã greutãþi enorme de întâmpinat. Recolta, care la început pãrea a fi bunã și din aportul cãreia se spera a se obține o sumã importantã de devize, din zi în zi dã tot mai mult de gândit. Deja de pe acuma au început anchetele cu foamețea.

Mai departe în București anul acesta s'au întreprins lucrãri de clãdiri în valoare de cca 2 miliarde. Pe unde umblã omul peste tot nu vede altã decãt clãdiri de care, aproape toate cu 4—5 etaje. O mulțime dintre noii proprietari nu au bani suficienți pentru terminarea lucrãrilor. Acestea absorb o grãmadã de bani de pe piațã și multele împrumuturi acordate de Creditul Urban pe aceste clãdiri au fãcut ca scrisurile funciare Urbane București sã scadã la 55% și sã fie mai ieftine, ca Urbanele Iași.

Bursa este foarte slabã, cu prețuri foarte scãzute și nu-i exclus sã mai scadã încã. Cu toate acestea fiind stabilizarea un lucru neînlaturabil, cui eventual i-a părut rãu cã nu s'a încopciat astã primãvarã în jocul de bursã asupra stabilizãrii are moment prielnic acuma sã cumpere: Bãnci Naționale, Reșița, Banca Romãnescã, STB., Mica, Clãdirea Romãnescã, etc.

În numãrul viitor vom da un tablou detaliat asupra fluctuaþiunilor de cursuri pe întregul perioad al tratativelor.

La rente zilele acestea s'a arãtat oarecare fermitate, fãcându-se cumpãrãturi din partea autoritãþilor.

București.

Remizier.

CRONICĂ.

Câteva date despre producția minierã a României. Dl Ioan Teodorescu directorul general al Institutului de statisticã a publicat o lucrare despre „Statistica minierã a României“, de unde spicuim urmãtoarele date interesante: Producția metalelor nobile în ultimii șase ani a fost:

A U R	
1921	1.104 kgr.
1922	1.357 „
1923	1.342 „
1924	1.311 „
1925	1.245 „
1926	1.731 „
1927	2.006 „
Total	9.876 kgr.

A R G I N T	
1921	2.872 kgr.
1922	1.954 „
1923	2.341 „
1924	2.246 „
1925	2.382 „
1926	2.914 „
1927	4.376 „
Total	19.085 kgr.

Producția petrolului a crescut în 1927 față de 1921 cu 314 la sutã și anume dela 1.684.414 tone la 3.669.354 tone. Cãrbunelã în acelaș interval de timp dela 1.804.687 tone la 3.225.468 tone.

Producția în anul 1927 a cuprului a fost 215.455 kgr., a plumbului 836.886 kgr. și a fontei 63.498.000 kgr.

Consumația gazului metan a crescut dela 180.482.416 metri cubi din 1921 la 437.037.943 metri cubi în 1927.

Societatea marilor conducte de petrol. În art. 195 din legea minelãr și art. 10 din legea comercializãrii s'a înființat „Societatea marilor conducte de petrol“ cu sediul în București, având noua societate de obiect transportarea derivatelor petrolului din țarã la staþiunile de export.

Societatea pe lângã exploatarea conductelor vechi este obligatã sã construiascã o conductã nouã între Câmpina—Bãicoi—Constanța.

Capitalul social este fixat la 1 miliard și 200 milioane Lei, din care aportul statului este evaluat la 850 milioane, iar restul de 350 milioane se vor acoperi prin subscripție publicã fiind preferate societãțile petrolifere.

Guvernul are dreptul de a numi un comisar pe lângã societate, care va lua parte la deliberãrile consiliului de administrație cu vot consultativ.

Societatea cooperativã „Hangga“ a fost amendatã de Ministerul de finanțe cu 43 milioane Lei, frustând fiscal prin bilanțe false timp de cinci ani. Societatea va face apel contra hotãrãrii autoritãþilor financiare.

Cursul Valorilor la București

la 2 August 1928.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	120—130
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	70— 80
Scris Rurale	5	56 ¹ / ₂ — 57
Scris Urb. București	5	56 ¹ / ₂ — 57
Scris Urb. Iași	5	55— 55 ¹ / ₂
Comuna București	4	60— 65
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	70— 75
Imprumutul Național 1916	5	75— 76
Imprumutul Unirii 1919	—	66 ¹ / ₂ — 67
Imprumutul Refacerii 1920	5	65— 66
Renta împrumutării	5	58 ¹ / ₂ — 58 ¹ / ₂
„ 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	100—110
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	90— 95

BANCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	11350—11400
Marmorosch Blank & Cie	500	1750—1775
Românească	500	1180—1200
„ pui	500	1010—1020
De Scont	500	400— 410
Comerc. Română	500	1700—1710
Credit Român	500	1125—1150
Generală	500	650— 675
Viticola	500	420— 430
Comerț Craiova	500	900— 950
Com. Ital. și Rom.	500	800— 820
Albina Sibiu	500	1000—1025
Carpaților	500	400— 410
Franco-Română	500	340— 350

ASIGURĂRI

Dacia-România	2000	8000—8100
Națională	500	1250—1300
Generală	500	2850—2950
Agricola	500	1100—1200
Steaua României	500	950—1000
Prevederea	200	290— 300
Soc. Urania	1000	1800—1900

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1450—1475
Astra Română	500	3000—3050
Speranța opt.	500	1300—1350
Speranța pui	500	800— 820
Petrol Blok	500	350— 360
Petrolul Rom. opt.	500	800— 820
Petrolul Rom. (pui)	500	420— 430
I. R. D. P. opt.	500	445— 450
I. R. D. P. III vărs.	500	250— 260
Concordia	250	1320—1350
Creditul Minier	500	1240—1250

DIFERITE SOCIETĂȚI

	Val. nom.	Cursul
Reșița	500	800— 820
C. Tramv. Buc.	500	1050—1060
Govora-Călimănești purtător	200	260— 270
Govora-Călimănești nom.	200	260— 270
Cartea Românească	500	420— 430
Creditul Technic purf.	500	450— 460
Creditul Technic nom.	500	450— 460
Letea opt.	500	1050—1060
Clădirea Românească	500	850— 860
Mica ex. cup.	500	710— 720
Carpațina	500	950— 975
Credit Industrial	1000	1050—1075

MONEDE EFECTIVE

Dolari	164—164.50
Sterline	800.00—804.—
Lirete	8.75— 8.80
Cor. cehe	4.95— 5.—
Franci francezi	6.50— 6.55
Franci belgieni	4.55— 4.65
Franci elvețieni	32.00— 32.25
Mărci germane	39.60— 39.80
Zloți	18.50— 19.—
Silingi	23.45— 23.60
Pengő	28.75— 29.10
Dinari	2.90— 2.95
Leva	1.21— 1.24
Drachme	2.13— 2.18
Lire otomane	84.50— 85.50
Napoleon	640.00—650.—

„ECONOMUL“, inst. de cred. și econ., s. a., Cluj.

Concurs

„ECONOMUL“ institut de credit și economii, societate anonimă în CLUJ, Calea Regele Ferdinand Nr. 26, prin aceasta publică concurs pentru ocuparea alor Două posturi de:

Funcționari-contabili

dintre cari unul va fi eventual încredințat cu conducerea unei filiale în provincie.

Dela reflectanți se cere, să producă certificatele despre absolvirea unei școli superioare de comerț, precum și despre praxa ce o are.

Ofertele cu indicația pretenșiunilor de salariu sunt a se înainta după posibilitate cel târziu până a 10 August a. c., iar postul este a se ocupa la 1 Septembrie a. c.

Cluj, la 21 Iulie 1928.

Consiliul de Administrație.